

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

Дерік Ангеліна	ЧИ ІСНУЮТЬ МЕЖІ ЛЮДСЬКИХ ЗНАНЬ?	217
Атаманюк Зоя		
Івахненко Аанстасія	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ ДО ІРЛАНДІЇ	220
Ієремія Василь	МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ В РОБОТІ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ З ВИБОРЦЯМИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ДО НЬОГО: ДОСВІД МІСТА ОДЕСИ	225
Карастан Сергій	ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ: МЕХАНІЗМИ, АКТОРИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИМІРИ	229
Козар Анна	МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ КАНАДИ	233
Левко Артур	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ РФ ДО ВЕРБУВАННЯ ПОЛІТИКІВ У ФРН ТА ФРАНЦІЇ	238
Наумова Марія	СПЕЦИФІКА ЦИВІЛІЗАЦІЙ СХОДУ І ЗАХОДУ	242
Атаманюк Зоя		
Начев Микола	НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕДІА В	245
Атаманюк Зоя	ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
Стасій Наталя	МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ДЕМОКРАТІЇ	249
Цуркан Дар'я	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ВИКЛИКИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В КРАЇНАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	255
Юрченко Єлизавета	ЛІТЕРАТУРА ЯК ЗАСІБ УТВЕРДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІДЕЙ	260

СПЕЦИФІКА ЦИВІЛІЗАЦІЙ СХОДУ І ЗАХОДУ

Наумова Марія Василівна,

здобувачка першого року навчання

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти факультету іноземних мов

Університет Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Атаманюк Зоя Миколаївна

доктор філософських наук,

професор, професор кафедри

філософських та соціологічних студій та

соціокультурних апрактик

Університет Ушинського, м. Одеса

Дихотомія «Захід - Схід» - це не просто географічний поділ, а зіткнення двох фундаментально різних способів «бути у світі». Філософська специфіка цих цивілізацій виявляється у тому, як вони конструюють реальність, шукають істину та визначають роль людини в історичному часі.

У розвитку світового соціокультурного процесу важливу роль відіграє діалог культур Заходу і Сходу, який має в сучасних умовах загальнолюдську значимість, що зумовлює неминущий дослідницький інтерес до проблеми взаємодії Сходу і Заходу, до її інтерпретацій в різних філософських, культурологічних теоріях. Проблема діалогу Сходу та Заходу є дуже актуальною і для України, особливо сьогодні, коли країна переживає значні соціально-ціннісні зміни, перетворення у політичній, економічній, культурній сферах життя, коли гостро постають проблеми відродження національної духовності, збереження традицій. Фундамент Західної думки тримається на принципі диференціації. Від часів античності світ сприймається як об'єкт, що протистоїть

суб'єкту. Це світ дискретних речей, суворих категорій та бінарних опозицій (дух/матерія, добро/зло). Буття тут – це структура, яку можна препарувати.

Східна метафізика, навпаки, базується на монізмі та процесуальності. Світ не складається з «цеглин», він є неперервним потоком енергії чи станів (Дао, Брахман). Тут немає остаточного поділу на «Я» та «не-Я».

Якщо Захід шукає незмінні закони в статиці, то Схід вбачає істину в динаміці змін та вічному колообігу елементів. Для Заходу пізнання – це інструмент експансії. Раціоналізм, логічний аналіз та науковий метод стали засобами підкорення реальності. Пізнати означає дати дефініцію, виміряти та використати. Це шлях інтелектуального штурму.

Східна традиція віддає пріоритет екзистенційному досвіду та інтуїції. Істина тут не формулюється у вигляді теореми, вона проживається через медитацію та мовчання. Розум сприймається як корисний, але обмежений інструмент, що часто заважає прямому осягненню суті. Якщо Захід прагне «знати, щоб володіти», то Схід прагне «відчувати, щоб бути в гармонії».

Соціальна дія на Заході антропоцентрична. Людина – це автономний суб'єкт, деміург, що змінює ландшафт історії. Цінності індивідуалізму, лінійного прогресу та свободи волі формують активну життєву позицію. Життя - це проект, який треба реалізувати. На Сході діяльність розглядається через призму вписаності в ціле. Людина є частиною складного соціального та космічного організму, де головним є не самоствердження, а виконання обов'язку. Цінність традиції, ритуалу та «недіяння» (у-вей) домінує над жагою до новаторства. Час тут не стріла, що летить у майбутнє, а цикл, що повертає все на свої місця [1, с.20].

Специфіка Заходу – це енергія прориву, аналізу та індивідуальної відповідальності. Специфіка Сходу – мудрість прийняття, синтезу та колективної гармонії.

Багато людей переживають цей внутрішній розкол на собі. В нашому суспільстві насаджується західний прагматизм з його культом споживання та зовнішніх досягнень. Проте справжній резонанс дехто може відчути у східній

філософії. І це не спроба сховатися від світу, а мистецтво поєднувати динаміку життя з непохитним внутрішнім світом.

Сьогодні ці цивілізаційні вектори перестають бути паралельними лініями. Сучасний світ потребує їхнього синтезу: західного динамізму, що спрямований на покращення життя, та східної глибини, що не дає цьому процесу перетворитися на безглузду гонитву за споживанням [1, с. 24].

Для західних народів характерна найбільш повна відкритість у спілкуванні і в різноманітних формах регуляції взаємодії один з одним. Водночас їм не вистачає «півтонів», властивих східним людям. Західна людина екстраверт, динамічний, активний суб'єкт, котрий втручається в усі явища навколишньої дійсності і не зв'язує себе постійними тісними узами з історичними традиціями. Східна ж філософія намагається знайти «рівновагу з природою» шляхом встановлення тісних зв'язків з історичними традиціями, в ній переважають інтуїція та емпатія. Соціальні та психологічні особливості східних і західних мислителів позначилися на їхньому розумінні краси. Кожне мистецтво оформлює єдиний зміст в залежності від здавна сформованих в даному регіоні уявлень про оточуючу їх дійсність. Хоча на Сході і на Заході визнають одні й ті ж естетичні категорії, розуміння цих категорій, в силу різного способу життя людей, по-різному, що, природно, позначається на сприйнятті і на тлумаченні естетичних і художніх явищ. Естетичне споглядання на Сході є щось набагато більш суб'єктивне, ніж на Заході, де під красою з часів античності мають на увазі об'єктивне, властиве самим природним процесам, явищам, речам [1, с. 21].

Вивчивши проблему дихотомії Схід–Захід, можна зробити висновок, що особливості перманентності культуротворчого процесу на Сході різко контрастують з культуротворчою ситуацією на Заході і одночасно визначають важливі передумови взаємного тяжіння обох, необхідності діалогу. Таке взаємне тяжіння і взаємодія синкретичної культури з культурою, багаторазово опосередкованою рефлексивними процесами, становить одну з чудових особливостей світового культуротворчого процесу XX ст., яка проявилася в

самих різних сферах (від художньої літератури та кінематографу до дизайнерської діяльності).

Список використаних джерел:

1. Рассел Б. Історія західної філософії. - К. : Основи, 1995. 759 с.
2. Філософія: Підручник / за ред.. Є.Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕДІА В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Начев Микола Юрійович,

здобувач третього (освітньо-наукового)

рівня вищої освіти ОНП Філософія

Університет Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Атаманюк Зоя Миколаївна

доктор філософських наук,

професор, професор кафедри

філософських та соціологічних студій та

соціокультурних апрактик

Університет Ушинського, м. Одеса

Філософське підґрунтя феномену соціальних мереж, за Ю. Шабановою [5], пов'язується з номадологічною концепцією, запропонованою французькими постмодерністами Жилем Дельозом і Феліксом Гваттарі. Вона ґрунтується на ідеї різноми – способу мислення й світосприйняття, що відмовляється від лінійності, характеризується гнучкістю, відкритістю та нелінійним розвитком.

Нові медіа постають як сучасні форми створення, поширення та обміну інформацією за допомогою цифрових технологій, акцентуючи увагу на їхньому технічному потенціалі. Водночас у центрі соціальних мереж залишається

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**